

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Ненко Георгиев Дойков, хабилитиран за професор по организация и управление извън сферата на материалното производство, директор на Лаборатория за специализирани изследвания на рисковете и сигурността - НБУ, директор на Програмен съвет на департамент "Национална и международна сигурност" Нов български университет,

на дисертационния труд на проф. д-р Илин Александров Савов на тема **„ОРГАНИЗАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЦЕСА НА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ТРАФИЧНИ ДАННИ В БОРБАТА СРЕЩУ ПРЕСТЪПНОСТТА“**,

представен за присъждане на научна степен „Доктор на науките“, в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“.

СОФИЯ

2021

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем в научно и научно-приложно отношение

Изборът на конкретната тема е продиктуван от дългогодишния професионален опит на проф. д-р Савов в службите за сигурност.

От внимателния прочит на дисертационния труд е видно, че темата има интердисциплинарен характер и обхваща различни научни области - управление, право, социология и сигурност.

Актуалността на разработвания от проф. д-р Илин Савов в дисертационния труд проблем в научно и научно - приложно отношение произтича от необходимостта да бъде запълнена липсата на системно научно-приложно изследване касаещо спецификата на използването на трафичните данни в борбата срещу престъпността и техните характеристики при динамично променящите се информационни реалности.

От направената справка не установих значими изследвания по представения дисертационен труд, ето защо приемам темата на дисертационното изследване за изключително актуална.

Въпросът за използването на трафични данни в борбата срещу престъпността не е разглеждан достатъчно задълбочено и целенасочено в условията на съвременната бързо променяща се обстановка.

В тази връзка съвсем правилно проф. д-р Савов преценява, че е възникнала обективна необходимост от задълбочено, комплексно и детайлно изследване на възможностите за напредък в борбата срещу престъпността, което предоставя процеса на прилагане на трафични данни. Всичко това ми дава основание да направя извода, че използването на трафични данни в борбата срещу престъпността става **обективно необходима и значима тема** за научни и практически изследвания.

Темата на дисертацията съответства със съдържанието на научното изследване.

2. Формулирани цели, задачи и методология на дисертационния труд

Целта на дисертационното изследване е постигната, като е направена задълбочена оценка и прецизен научен анализ на състоянието, развитието и функционирането на организацията и управлението на процеса по използване на трафични данни в предотвратяването, пресичането, разкриването и разследването на престъпления, застрашаващи националната сигурност и засягащи драстично обществения ред и на тази основа е достигнато до формулиране на изводи, предложения и препоръки за значително подобряване на ефективността и постигане на по-високи мултиплицирани ефекти.

Поставените задачи в разработката са изпълнени коректно и в пълнота, като основанията за този извод са:

- Определен е генезиса на развитие на процеса на използване на трафичните данни в борбата срещу престъпността.
- Направен е ретроспективен анализ за да се установят закономерности при използването на трафичните данни в борбата срещу престъпността.
- Извършен е анализ в различни аспекти на чуждестранния опит при прилагането на трафичните данни в борбата срещу престъпността.
- Извършен е анализ на обективното състояние на процеса на прилагане на трафични данни в борбата срещу престъпността.
- Направен е сравнителен и критичен анализ на използваните досега подходи и методи при използването на трафичните данни в борбата срещу престъпността.
- Изследвани са тенденциите в развитието на процеса на използване на трафичните данни в борбата срещу престъпността.

- Проучени са възможностите за подобряване и усъвършенстване на процеса по използване на трафичните данни в борбата срещу престъпността.

- Направена е теоретична интерпретация на понятията „информация“ и „трафични данни“, както и определяне на тяхната роля, място и значение за опазването на националната сигурност и обществен ред, както и за разкриване и разследване на престъпления;

- Разгледани са основните подходи за получаване на информация от оперативно-издирвателните и разследващи органи в борбата с престъпността;

- Изследвани са основните акценти в значимостта на трафичните данни в дейността по гарантиране на националната сигурност и устойчивото обществено развитие;

- Извършена е задълбочена оценка и сравнителен анализ на международно-правната нормативна уредба при използването на трафични данни в други страни от Европа и света;

- Научно е представен социологическия разрез на използването на трафични данни от специализирани органи в процеса на разкриване и разследване на престъпни посегателства през последните няколко години;

- Организирано и целенасочено е проведено емпирично социологическо изследване относно използването на трафични данни от оперативно-разследващи органи на МВР и други правозащитни държавни структури в страната. Представени са обобщените научни резултати;

- Формулирани са обосновани изводи, препоръки и предложения за повишаване на ефективността и ефикасността в дейността по използване на трафични данни за достигане на

адекватност в противодействието на престъпността от държавните оперативно-издирвателни и разследващи органи.

От всичко посочено до тук може да се направи извода, че точно формулирания фокус на целите позволява и е предпоставка за постигнатите безспорни качества на дисертационното изследване и изпълнението на основните научни задачи.

Научната теза на дисертационния труд е доказана, а именно че използването на цялата палитра от трафични данни е ефективен инструмент за постигане на интегративни оперативни ползи за специализираните държавни служби за сигурност и обществен ред, който води до снижаване нивата на престъпност и устойчиво развитие на цялото общество.

3. Оценка на дисертацията и научно-приложните приноси

Дисертационният труд е разработен по тема с различно съдържание от труда представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Академията на МВР през 2013 г.

Избраната структура от три глави напълно отговаря на целите на изследването и спомага за тяхното постигане.

Приемам заявените научно и научно-приложните приноси към които авторът има претенции, а именно:

1. Направено е системно, комплексно и детайлно изследване на организацията и управлението на процеса на използване на трафични данни в борбата срещу престъпността.

2. За първи път е направено пълно и мащабно научно изследване, което включва интегрирани знания от четири научни области – управление, право, социология и сигурност.

3. Идентифицирани са проблемите, свързани с използването на трафични данни в борбата срещу престъпността и са направени предложения за тяхното решаване.

4. Предложен и реализиран е оригинален научен подход, който съчетава комплекс от приложения в дисертационния труд подходи и методи на изследване.

5. Разкрити са тенденциите в развитието на процеса на използване на трафични данни в борбата срещу престъпността.

6. Предложена и реализирана е оригинална авторска методика, която дава възможност да се изследва, анализира и усъвършенства процеса на използване на трафични данни в борбата срещу престъпността.

7. За първи път в научната литература е дадено определение на понятието „трафични данни“ в контекста на съдържанието на понятието „информация“.

8. Направени са научно-обосновани, конкретни и практически приложими предложения за усъвършенстване на процеса на прилагане на трафични данни в борбата срещу престъпността.

9. На основата на направения научен анализ и практическо изследване са посочени тенденциите и направленията, по които следва да се развива и усъвършенства процеса на използване на трафични данни в борбата срещу престъпността.

4. Доказателства, че дисертационният труд е разработен самостоятелно и не повтаря буквално темата и значителна част от съдържанието на труда, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“

При подготовката на изследването, авторът е представил за детайлно обсъждане изследването в катедра „Комуникационни и информационни системи”, факултет „Командно-щабен”, след което е проведено предварително осъждане на дисертационния труд на разширено заседание с привличане на учени от други учебни и академични структури.

По време на обсъждането бе установено, че представеното изследване не повтаря темата и съдържанието на дисертацията за придобиване на научно-образователна степен „доктор“.

Този извод може да се изведе и от анализа на последователността на изследванията на автора и разликата в годините между подготовката на дисертациите, и придобиването на първата и втората научни степени. Дисертацията за научно образователната степен „доктор“ е защитена още през 2013г., което категорично изключва дублиране на части от съдържанието на предходното в настоящото изследване представено за придобиване на научна степен „Доктор на науките”.

5. Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд

Авторефератът е направен според изискванията на действащите нормативни актове и отразява основните резултати постигнати в дисертацията, и позволява запознаване с основните моменти на изследването.

6. Оценка на публикациите на докторанта

По тематиката на изследванията в дисертационния труд авторът представя достатъчно количество индивидуални публикации. С тях задълбочено са представени различни аспекти на използването на трафични данни в борбата срещу престъпността.

Представеният списък на публикациите на проф. д-р Илин Савов показва сериозна научна активност и трайни интереси по темата на дисертационния труд.

Посочени са 2 монографии и 15 публикации.

Посочените публикации по темата на дисертационния труд, участията в научни форуми и проекти са в направлението на научните изследвания на автора и не само верифицират резултатите от научното изследване, но и показват задълбоченост и широка обхватност при подготовката и извършването на научноизследователския процес от докторанта.

Заслужава също така да се посочи, че дисертационното изследване е задълбочен и добре оформен научен труд на актуален проблем и с постигнатите научни и научно-приложни приноси, което доказва способността на докторанта проф. д-р Савов, самостоятелно да разработва научни въпроси, важни за теорията и практиката в решаването на проблеми със съществено значение за противодействието на престъпността в национален и международен аспект.

7. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

На основа на представените документи може да се заключи, че кандидатът проф. д-р Илин Савов не само изпълнява, но и надминава минималните национални изисквания за придобиване на научна степен „Доктор на науките“, в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“.

8. Заключение

Предложеният за защита дисертационен труд, разработен от проф. д-р Илин Савов - **“Организация и управление на процеса на използване на трафични данни в борбата срещу престъпността”**, има характера на завършено научно изследване с иновативен характер и е в пълно съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, а също и с нормативната уредба на ВА „Г. С. Раковски“.

Предвид отразените в рецензията качества, оценки за актуалност, значимост на изследването и получените резултати, както и приносите към науката и практиката, убедено давам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка за проведеното изследване, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди научната степен „Доктор на науките“ на проф. д-р Илин Савов в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1 „Национална сигурност“.

15.09.2021 г.

гр. София

.....

проф. д-р Ненко Дойков

REVIEW

from

Prof. Dr. Nenko Georgiev Doikov, habilitated as a professor of organization and management outside the field of material production, director of the Laboratory for Specialized Research on Risks and Security - NBU, Director of the Program Council of the Department of National and International Security New Bulgarian University,

of the dissertation of Prof. Dr. Ilin Alexandrov Savov

on the topic "**ORGANIZATION AND MANAGEMENT OF THE PROCESS OF USE OF TRAFFIC DATA IN THE FIGHT AGAINST CRIME**",

presented for the award of the scientific degree "Doctor of Science", in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional field 9.1 "National Security".

Sofia

2021

1. Relevance and significance of the developed scientific problem in scientific and scientific-applied terms

The choice of the specific topic is dictated by the long-term professional experience of Prof. Dr. Savov in the security services.

A careful reading of the dissertation shows that the topic is interdisciplinary in nature and covers various scientific fields - management, law, sociology and security.

The topicality of the problem developed by Prof. Dr. Ilin Savov in the dissertation in scientific and applied terms stems from the need to fill the lack of systematic research on the specifics of the use of traffic data in the fight against crime and their characteristics in dynamically changing information realities.

From the reference made, I did not find significant research on the presented dissertation, so I accept the topic of the dissertation research as extremely relevant.

The issue of the use of traffic data in the fight against crime has not been considered in sufficient depth and purposefully in the current rapidly changing environment.

In this regard, Prof. Dr. Savov rightly considers that there is an objective need for an in-depth, comprehensive and detailed study of the opportunities for progress in the fight against crime, which provides the process of applying traffic data. All this gives me reason to conclude that the use of traffic data in the fight against crime is becoming *an objectively necessary and important topic for scientific and practical research.*

The topic of the dissertation corresponds to the content of the research.

2. Formulated goals, objectives and methodology of the dissertation

The goal of the dissertation research is achieved by making an in-depth assessment and precise scientific analysis of the state, development and functioning of the organization and management of the process of using traffic data in the prevention, interception, detection and investigation of crimes threatening national security and drastically public order and on this basis it was reached to formulate conclusions, proposals and recommendations for significant improvement of efficiency and achievement of higher multiplied effects.

The tasks set in the development are performed correctly and in full, and the reasons for this conclusion are:

- The genesis of the development of the process of using traffic data in the fight against crime has been determined.
- A retrospective analysis was made to establish patterns in the use of traffic data in the fight against crime.
- An analysis was performed in various aspects of foreign experience in the application of traffic data in the fight against crime.
- An analysis of the objective state of the process of applying traffic data in the fight against crime has been performed.
- A comparative and critical analysis of the approaches and methods used so far in the use of traffic data in the fight against crime.
- The tendencies in the development of the process of using traffic data in the fight against crime are studied.
- The possibilities for improving and perfecting the process of using traffic data in the fight against crime have been explored.
- A theoretical interpretation of the terms "information" and "traffic data" has been made, as well as the definition of their role, place and significance for the

protection of national security and public order, as well as for the detection and investigation of crimes;

- The main approaches for obtaining information from the operative-investigative and investigative bodies in the fight against crime are considered;

- The main accents in the importance of the traffic data in the activity for guaranteeing the national security and the sustainable social development are studied;

- An in-depth assessment and comparative analysis of the international legal framework for the use of traffic data in other countries in Europe and the world has been performed;

- The sociological section of the use of traffic data by specialized bodies in the process of detection and investigation of criminal encroachments in the last few years is scientifically presented;

- An empirical sociological survey on the use of traffic data by operative-investigative bodies of the Ministry of Interior and other human rights state structures in the country was organized and purposefully conducted. The summarized scientific results are presented;

- Substantiated conclusions, recommendations and proposals for increasing the efficiency and effectiveness of the activity of using traffic data to achieve adequacy in combating crime by the state investigative and investigative bodies have been formulated.

From all the above it can be concluded that the precisely formulated focus of the goals allows and is a prerequisite for the achieved indisputable qualities of the dissertation research and the implementation of the main scientific tasks.

The scientific thesis of the dissertation has been proven, namely that the use of the entire palette of traffic data is an effective tool for achieving integrative

operational benefits for specialized public security and public order services, which leads to crime reduction and sustainable development of society as a whole.

3. Evaluation of the dissertation and scientific-applied contributions

The dissertation was developed on a topic with different content from the work presented for obtaining the educational and scientific degree "Doctor" at the Academy of the Ministry of Interior in 2013.

The chosen structure of three chapters fully meets the objectives of the study and helps to achieve them.

I accept the stated scientific and scientific-applied contributions to which the author has claims, namely:

1. A systematic, complex and detailed study of the organization and management of the process of using traffic data in the fight against crime has been made.

2. For the first time, a complete and large-scale scientific study has been conducted, which includes integrated knowledge from four scientific fields - management, law, sociology and security.

3. The problems related to the use of traffic data in the fight against crime have been identified and proposals for their solution have been made.

4. An original scientific approach is proposed and realized, which combines a set of approaches and research methods applied in the dissertation.

5. The tendencies in the development of the process of using traffic data in the fight against crime are revealed.

6. An original author's methodology has been proposed and implemented, which provides an opportunity to study, analyze and improve the process of using traffic data in the fight against crime.

7. For the first time in the scientific literature, a definition of the term 'traffic data' is given in the context of the content of the term 'information'.

8. Scientifically substantiated, concrete and practically applicable proposals have been made for improving the process of application of traffic data in the fight against crime.

9. On the basis of the made scientific analysis and practical research the tendencies and directions in which the process of use of traffic data in the fight against crime should be developed and improved are indicated.

4. Evidence that the dissertation is developed independently and does not literally repeat the topic and a significant part of the content of the work presented for obtaining the educational and scientific degree "Doctor".

In preparing the study, the author presented for detailed discussion the study in the Department of Communication and Information Systems, Faculty of Command and Staff, followed by a preliminary condemnation of the dissertation at an extended meeting with the involvement of scientists from other educational and academic structures.

During the discussion it was found that the presented research does not repeat the topic and content of the dissertation for obtaining a scientific-educational degree "Doctor".

This conclusion can be deduced from the analysis of the sequence of the author's research and the difference in years between the preparation of the dissertations and the acquisition of the first and second scientific degrees. The dissertation for the scientific-educational degree "Doctor" was defended in 2013, which categorically excludes duplication of parts of the content of the previous in the present study presented for obtaining the scientific degree "Doctor of Science".

5. Assessment of the compliance of the abstract with the main provisions and contributions of the dissertation

The abstract is made according to the requirements of the current regulations and reflects the main results achieved in dissertation, and allows acquaintance with the main points of the research.

6. Evaluation of the doctoral student's publications

On the topic of research in the dissertation the author presents a sufficient number of individual publications. They provide an in-depth presentation of various aspects of the use of traffic data in the fight against crime.

The presented list of publications of Prof. Dr. Ilin Savov shows serious scientific activity and lasting interests on the topic of the dissertation.

There are 2 monographs and 15 publications.

The mentioned publications on the topic of the dissertation, participation in scientific forums and projects are in the direction of the author's research and not only verify the results of the research, but also show depth and broadness in the preparation and implementation of the research process by the doctoral student.

It is also worth noting that the dissertation research is an in-depth and well-formed scientific work on a topical issue and with the achieved scientific and scientific-applied contributions, which proves the ability of the doctoral student Prof. Dr. Savov to independently develop scientific issues important for theory and practice in solving problems essential for the fight against crime in national and international aspects.

7. Assessment of compliance with the minimum national requirements

Based on the submitted documents, it can be concluded that the candidate Prof. Dr. Ilin Savov not only fulfills, but also exceeds the minimum national requirements for obtaining the scientific degree "Doctor of Science" in the field of higher education 9. "Security and defense ", professional field 9.1 " National Security ".

8. Conclusion

The dissertation proposed for defense, developed by Prof. Dr. Ilin Savov - "**Organization and management of the process of using traffic data in the fight against crime**", has the character of a completed research with an innovative nature and is in full compliance with the requirements of The Law for the development of the academic staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation, as well as with the normative regulation of the Military Academy "G. S. Rakovski".

Given the qualities reflected in the review, assessments of relevance, relevance of the study and the results obtained, as well as contributions to science and practice, I confidently give my **POSITIVE** assessment of the study, and invite the esteemed scientific jury to award the degree of "**Doctor of Science**" Prof. Dr. Ilin Savov in the field of higher education 9. "Security and Defense", professional field 9.1 "National Security".

15.09.2021

Sofia

.....

Prof. Dr. Nenko Doikov